

Verslag *Thomas a Kempis, his Works and their Reception*

Op donderdag 19 en vrijdag 20 augustus 2021 vond het internationale congres *Thomas a Kempis, his Works and their Reception* plaats in Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeeck te Deursen-Dennenburg. Deze bijeenkomst, georganiseerd door zowel de Radboud Universiteit als het Titus Brandsma Instituut, kende een hybride vorm: zo'n dertig deelnemers waren fysiek aanwezig in Soeterbeeck, terwijl tientallen anderen digitaal deelnamen via Zoom en een speciaal voor het congres gemaakte digitale omgeving. Op deze manier konden niet alleen onderzoekers en belangstellenden uit Nederland deelnemen, maar ook uit België, Duitsland, Indonesië, de Filipijnen, Rusland, Zuid-Afrika, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten!

Vanwege de afzegging van keynote-spreker John Van Engen (University of Notre Dame) en anderen was het uiteindelijke programma van het congres behoorlijk korter en minder internationaal dan voorzien, maar de kwaliteit was er niet minder om.

Na een welkomstwoord door rector magnificus Han van Krieken was de eerste spreker Ulrike Bodemann (Thomas-Archiv, Kempen). Mede namens Angela Janssen (Thomas-Stiftung-Kiefer, Kempen) vertelde zij het verhaal achter de door de Thomas-Stiftung mogelijk gemaakte digitalisering van de door Thomas gekopieerde bijbel die in de Universitäts- und Landesbibliothek te Darmstadt wordt bewaard. Daarbij benadrukte zij het belang van de digitale beschikbaarheid van dit handschrift (via <http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/Hs-324/>) voor onderzoeksdoeleinden.

Paul van Geest (Tilburg University) sprak over ontwikkelingen in Thomas' mystagogie, en maakte daarbij onderscheid tussen de genialiteit van zijn vroege werken (waaronder *De navolging van Christus*) en het vakmanschap van zijn latere oeuvre.

Pieter de Villiers (University of the Free State, Bloemfontein), die zijn lezing had opgenomen en vragen beantwoordde via Zoom, gaf een *close reading* van hoofdstuk 25 van boek IV van de *Navolging*, daarbij gebruikmakend van een tekst-esthetische benadering om tot een dieper begrip te komen van Thomas' retorische kracht.

Na de lunch legde Charles Caspers (TBI) uit hoe boek 3 (volgens de autograaf, IV in veel uitgaven) van de *Navolging* het probleem oplost van onwaardigheid voor de communie door te benadrukken dat de uitnodiging om te communiceren komt van Christus zelf.

Koen Goudriaan (Vrije Universiteit Amsterdam) sprak over verschillen tussen Thomas' *vita* van Liduina van Schiedam en die van broeder Hugo van Ruge.

Margarita Logutova (Russische Nationale Bibliotheek, Sint-Petersburg), die haar lezing liet voorlezen door Rijcklof Hofman (TBI), gaf een overzicht van de laatmiddeleeuwse handschriften in het Latijn en diverse Germaanse volkstalen met werken van Thomas die zij als conservator onder haar hoede heeft, aangevuld met een overzicht van 19^e en 20^e-eeuws handschriftelijk materiaal in het Russisch.

Kees Schepers (Ruubroecgenootschap, Antwerpen) gaf een kort overzicht van publicaties over Thomas van Kempen in *Ons Geestelijk Erf*, en presenteerde, nadat hij de totstandkoming ervan had toegelicht, het eerste exemplaar van een nieuw themanummer (3 (2021)) over Thomas aan Huub Welzen, prior-provinciaal van de Nederlandse karmelieten.

Om het door Van Engen achtergelaten gat in het programma gedeeltelijk op te vullen, sloot Ad Poirters (TBI) de eerste dag van het congres af met een presentatie over klooster Soeterbeeck en zijn kunstpatrimonium.

Op de tweede dag vertelde John van Ool (TBI-geassocieerd onderzoeker) over de achtergrond, de aard en de publicatiegeschiedenis van de vertaling van de *Navolging* door Johann Michael Sailer (1751-1832).

Na een korte introductie over liturgische parateksten in achttiende tot twintigste-eeuwse drukken van de *Navolging* liet Ad Poirters het publiek kennismaken met een leeswijzer voor de *Navolging*, opgenomen in verschillende negentiende- en twintigste-eeuwse uitgaven, die het mogelijk maakt om de tekst te lezen volgens het liturgisch jaar.

Na de lunch sprak Inigo Bocken (TBI) over Titus Brandsma's kijk op de Moderne Devotie als een filosofische denkrichting, en over hoe de *Navolging* in dat beeld past.

Ten slotte sprak François Manga (RU) uit eigen ervaring over de receptie in Franstalig Afrika van de Moderne Devotie in het algemeen en de *Navolging* in het bijzonder.

Het organiserend comité beraadt zich momenteel op mogelijkheden om de bijdragen te publiceren. (AP)